

Bijlage IV

Bollenstreek

Intergemeentelijke Sociale Dienst

hillegom lisse noordwijk
noordwijkerhout teylingen

Begroting 2016
Meerjarenraming 2017-2019

Inhoudsopgave

1	ISD in vogelvlucht.....	4
2	Inleiding	5
3	Begroting per programma.....	6
3.1	Inleiding.....	6
3.2	Programma's	6
3.2.1	Participatie.....	6
3.2.2	Zorg.....	9
3.3	Paragrafen.....	15
3.3.1	Lokale heffingen.....	15
3.3.2	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	15
3.3.3	Onderhoud kapitaalgoederen	17
3.3.4	Financiering	17
3.3.5	Bedrijfsvoering	19
3.3.6	Verbonden partijen.....	19
3.3.7	Grondbeleid	19
4	Programmabegroting.....	20
4.1	Programmabegroting	20
4.2	Toelichting	20
4.2.1	Inleiding	20
4.2.2	Algemene grondslagen voor het opstellen van de begroting	20
4.3	Verdeling van de kosten.....	21
4.4	Baten en lasten.....	22
4.5	Toelichting op het overzicht van baten en lasten	23
5	Meerjarenbegroting 2017-2019.....	25
	Bijlage 1 Bezuinigingen.....	26
	Bijlage 2 Kosten per salarisschaal	26
	Bijlage 3 Verdeling van de kosten naar gemeente	27

Voorwoord

Voor u ligt de begroting 2016 en de meerjarenraming 2017-2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Intergemeentelijke Sociale Dienst Bollenstreek, Hillegom, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen.

In 2015 zijn de drie decentralisaties tot stand gekomen. Op dit moment is nog niet veel meer bekend over de kosten die de nieuwe taken met zich meebrengen dan op het moment van de begrotingswijziging, eind 2014.

Veel landelijke problemen zijn nog niet opgelost, zoals de afhandeling van de PGB's door de SVB, de niet afgenomen zorg en de e-facturering. Dat betekent helaas dat wij geen volledig beeld hebben van de kosten die de gemeenten in 2015 gaan maken. In de komende maanden zullen we aangeven in hoeverre we meer duidelijkheid hebben verkregen. Als de uitkomsten aanleiding geven voor wijziging van de begroting en/of de meerjarenraming, zullen we daarmee komen, zowel voor 2015 als voor 2016.

Naast de nieuwe taken voeren we de bestaande taken uit. Ook daarvoor geldt dat we een inschatting moeten maken van ontwikkelingen van het klantenaantal en de kosten van uitkeringen en voorzieningen. Aangezien we daar meer ervaring mee hebben, is het minder moeilijk om dat te begroten, maar ook daar moeten we een vinger aan de pols houden

Veel is nog steeds onduidelijk. Desondanks kijkt de ISD met vertrouwen naar de toekomst. De decentralisaties bieden de gemeenten -en dus ook de ISD- een kans om de zorg voor de burgers beter te organiseren en waar nodig te intensiveren.

Vooralsnog verwachten we ruim €2.100.000 minder uit te geven dan in 2015 is begroot. Daarbij benadrukken we dat het een schatting is, die nog niet op heldere cijfers van de zorgleveranciers is gebaseerd.

Lisse, april 2015
Dagelijks Bestuur ISD Bollenstreek

1 ISD in vogelvlucht

Tabel 1 ISD in vogelvlucht

x €1.000	realisatie 2014	begroting 2015	begroting 2016
Uitkeringen			
Participatie	15.616	15.868	16.606
Zorg	9.004	27.163	24.494
Totaal uitkeringen	24.620	43.031	41.100
Personeelskosten	5.022	6.194	5.934
Huisvestingskosten	435	486	488
Uitbestedingen	185	286	288
Overige exploitatiekosten	715	827	832
Totaal exploitatiekosten	6.357	7.793	7.542
Doorbelaste exploitatiekosten Participatie	612-	500-	500-
Totaal exploitatie	5.745	7.293	7.042
Totaal kosten	30.365	50.324	48.142

2 Inleiding

De ISD Bollenstreek kent twee programma's:

- Participatie
- Zorg

De formatie voor 2016 is in deze begroting verwerkt.

Tabel 2 Formatieoverzicht

Formatie ISD Bollenstreek 2016	Totaal	Niet-klant Functies	Participatie	Zorg	onderverdeling Zorg		
					Bijz. bijstand	Wmo	Jeugd
Directeur	1	1					
Afdelingshoofd	1	1					
Controller/hoofd Bedrijfsondersteuning	1	1					
Medewerker P&O	1,76	1,76					
Managementassistente /communicatieadviseur	1	1					
Medewerker comm/content	0,5	0,5					
Beleidsmedewerker	3,56	3,56					
Contractbeheerder	1	1					
Juridisch medewerker	1	1					
Administratief juridisch medewerker	0,67	0,67					
Consulent Interne Controle	2,39	2,39					
Consulent financiën en control	2,28	2,28					
Medewerker financiën en control	1	1					
Applicatiebeheer	1,72	1,72					
Medewerker archief	1	1					
Conciërge	1	1					
Coördinator	4,67	4,67					
Kwaliteitsmedewerker	3,39	3,39					
Consulent	40,27		20,13	20,14	2,01	16,31	1,81
Medewerker	12,28		6,14	6,14	0,61	4,97	0,55
Sociale Recherche	1,67		1,67		0	0	0,00
Consulent Handhaving	1		0,8	0,2	0,02	0,16	0,02
Totaal fte's	85,16	29,94	28,74	26,48	2,65	21,45	2,38
Uren = 1.400 per fte*	119.224	41.916	40.236	37.072	3.710	30.030	3.098
Verdeling niet-klanturen	41.916		21.817	20.099	2.010	16.280	1.680
Totaal uren	161.140		62.053	57.171	5.720	46.310	4.778
Totaal % per programma	100		52,05%	47,95%	10,00%	81,00%	9,00%

Voor de omrekening naar salariskosten hebben wij gebruik gemaakt van de tabel kosten per salarisschaal (zie bijlage 2).

*Het aantal uren is inclusief de reistijd van en naar de lokale loketten en huisbezoeken

3 Begroting per programma

3.1 Inleiding

De budgetten voor alle inkomensregelingen Participatiewet (WWB, loaw en loaz) zijn opgenomen in de BUIG. Hieronder een overzicht van de verwachte budgetten, die gebaseerd zijn op het moment van opstellen van de begroting bekende voorlopige budgetten van 2015.

Tabel 3 Verwachte budgetten 2016

Rijksbijdragen voor gemeenten 2016	Participatie	I-deel		
		BUIG	Bbz vast	Totaal I-deel
Hillegom	221.615	2.847.674	3.554	2.851.228
Lisse	183.507	2.576.331	5.286	2.581.617
Noordwijk	239.498	3.224.695	7.453	3.232.148
Noordwijkerhout	136.670	1.793.635	3.718	1.797.353
Teylingen	169.954	3.914.040	2.793	3.916.833
Totaal	951.244	14.356.375	22.804	14.379.179

Deze budgetten gelden als basis voor de verdeling van de kosten van het programma Inkomen.

Het Sociaal en Cultureel Planbureau heeft een nieuw verdeelmodel ontwikkeld, multiniveau-model. De invoering van dit model kan gevolgen hebben voor de budgetten.

3.2 Programma's

3.2.1 Participatie

Wat willen we bereiken?

Participatie

We willen zoveel mogelijk inwoners uit de Bollenstreek laten deelnemen aan de maatschappij. Het resultaat daarvan moet zijn dat we zelfstandige burgers hebben, die voldoende geschoold en met kennis van de Nederlandse taal en cultuur in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien. Een (betaalde) baan is goed voor de klanten van de ISD.

Inkomen

Werk boven inkomen

Bij de ISD staat werk voorop. Wie kan werken, moet werken. De ISD ondersteunt bij het vinden van werk.

Maar niet iedereen slaagt erin om werk te vinden. Iemand die geen werk kan vinden en/of niet zelf in zijn levensonderhoud kan voorzien, kan bij ons aankloppen voor hulp. Dit kan een uitkering (PW, IOAW of IOAZ) zijn.

Maar belangrijker is de hulp die we bieden om klanten weer aan het werk te helpen. Een belangrijke taak van de ISD is samen mét de klant ervoor te zorgen dat de klant zelf in zijn/haar levensonderhoud kan voorzien. Wat houdt dit in?

- De ISD kan ondersteunen bij het vinden van werk.
- De ISD kan zorgen voor een bijstandsuitkering als de klant onvoldoende inkomen heeft om de noodzakelijke kosten van levensonderhoud te kunnen betalen.

Ook bij noodzakelijke extra kosten door bijzondere omstandigheden, bijvoorbeeld:

- Bijzondere bijstand
- Persoonsondersteunend budget of inspanningspremie

- Collectieve aanvullende zorgverzekering

Wat gaan we doen?

Participatie

De ISD Bollenstreek heeft een eigen re-integratieafdeling. De afdeling re-integratie heeft als doel, om zoveel mogelijk uitkeringsgerechtigden uit te laten stromen naar regulier betaald werk. De consulenten van deze afdeling kennen de klant en de werkgevers in uw omgeving. Zo krijgt de klant de beste ondersteuning.

Inkomen

Ook in 2016 verstrekken we uitkeringen aan degenen die daar recht op hebben. We zijn streng aan de poort en bij de handhaving. We doen dat op een professionele en klantvriendelijke manier met goed opgeleide medewerkers. We zetten ons in om onze cliënten zo snel mogelijk uit te laten stromen naar betaald werk.

Wat gaat het kosten?

Participatie

De kosten van dit programma bestaan uit externe trajecten en de kosten van de re-integratie activiteiten van de ISD zelf. Bij de overweging over het in te zetten traject kijken we naar de kosten/baten verhouding. Voor het uitgavenniveau blijft het beschikbare budget het plafond. Met andere woorden: we passen onze uitgaven aan, aan het gezamenlijke participatiebudget. Vanaf 2015 is het participatiebudget als een integratie-uitkering aan het gemeentefonds toegevoegd. Het betreft een integraal budget, waarbij de gemeenten zelf de besteding kan bepalen. Als beschikbaar budget hebben wij rekening gehouden met het indicatieve participatiebudget 2015, dat later nog bijgesteld kan worden.

Op het moment van opstellen van de begroting 2016 is er nog geen definitief besluit genomen over het SPW, waarin de afdeling re-integratie van de ISD mogelijk wordt ondergebracht. Daarom hebben we in deze begroting de kosten voor de afdeling re-integratie zowel personele kosten als externe trajecten opgenomen.

Het aandeel in de exploitatiekosten bedraagt :

Tabel 4 Overzicht Participatiekosten

Uitgaven ISD	500.000
Programmakosten	451.244
Totaal Participatie	951.244

Inkomen

De verwachte aantallen uitkeringsgerechtigden per 31 december 2016 zijn per gemeente gebaseerd op historische aantallen en ervaringen, maar zijn grotendeels afhankelijk van de economie en niet goed te plannen. In de verwachte aantallen is een instroom van voormalig Wajong en Wsw meegenomen van in totaal 30 klanten per jaar.

BUIG

De uitkeringskosten bedragen gemiddeld per uitkeringsgerechtigde € 13.600. Voor de uitgaven over 2016 hebben we gerekend met een klantenaantal van 1.162 .
 $1.162 \text{ klanten} \times € 13.600 = € 15.803.200.$

Bbz

Het Bijstand voor zelfstandigen bestaat uit uitkeringskosten voor levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen. Naast het vaste budget (Bbz 2004) wordt 75% van de uitgaven minus de ontvangsten/normbaten en 90% van de onderzoekskosten door het Rijk vergoed.

Debiteurenontvangsten

Bij de begroting hebben we rekening gehouden met het gerealiseerde bedrag in 2014.

Tabel 5 Kosten I-deel

Exploatiekosten	3.665.316
Uitkeringen	15.655.200
Totaal	19.320.516

Het voorlopige BUIG budget wordt gedurende het jaar nog bijgesteld. In de eerste helft van het jaar wordt het nader voorlopig budget gepubliceerd en in september wordt het BUIG budget definitief vastgesteld. Het uiteindelijke budget wordt bepaald door uit te gaan van de gerealiseerde prijs en het gerealiseerde volume in het voorgaande jaar, van een inschatting van de effecten van de conjunctuur en Rijksbeleid in het begrotingsjaar zelf en van een indexering van de gemiddelde prijs.

Als de tekorten groter zijn dan 10% van het budget bestaat onder voorwaarden de mogelijkheid om een vangnetuitkering aan te vragen.

Tabel 6 Uitgaven I-deel

	x €1.000		
Inkomen	2014	2015	2016
BUIG	14.685	15.001	15.803
Bbz	259	352	350
Debiteurenontvangsten	-498	-436	-498
Totaal inkomen	14.446	14.917	15.655

Tabel 7 Verwachte aantallen klanten Inkomen per 31 december

Gemeentenaam	2014	2015	2016
Hillegom	225	234	237
Lisse	217	209	229
Noordwijk	259	267	271
Noordwijkerhout	170	169	182
Teylingen	246	269	258
Totaal	1.117	1.148	1.177

Toelichting:
 Bij 2015 en 2016 staan de verwachte aantallen volgens de begroting; 2016 is gebaseerd op de realisatie 2014.
 Vanaf 2014 zijn de aantallen inclusief IOAW en IOAZ

3.2.2 Zorg

Wat willen we bereiken?

De ISD wil ervoor zorgen dat iedere inwoner van de Bollenstreek de ondersteuning krijgt om de beperking te compenseren. Dat willen we snel en efficiënt doen. Het is een continue proces om de doorlooptijden naar beneden te krijgen, de administratieve rompslomp te beperken en de klantvriendelijkheid te vergroten. Het is onze ambitie om ook bij dit programma onze cliënten zo goed mogelijk van dienst te zijn.

Wat gaan we doen?

De ISD voert op het gebied van Zorg een aantal regelingen uit:

Tabel 8 Overzicht uitgaven Zorg per gemeente

Begroting 2016						
(x €1.000)	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Noordwijk- erhout	Teylingen	Totaal
Zorg						
Wmo - hulp bij het huishouden	1.207	1.241	1.617	882	1.643	6.590
Wmo - begeleiding	2.602	1.769	2.462	1.995	3.807	12.635
Wmo - rolstoelen	82	131	115	89	118	534
Wmo - vervoersvoorzieningen						
collectief vervoer	284	206	277	211	328	1.305
overige	165	139	245	114	161	824
Wmo - woonvoorzieningen	159	164	169	81	154	727
Wmo - onderzoekskosten	5	6	5	2	3	21
Wmo- eigen bijdrage	462-	613-	636-	402-	677-	2.789-
Totaal programma WMO	4.041	3.042	4.254	2.972	5.538	19.848
Uitvoeringskosten WMO	503	524	603	361	745	2.735
Totaal WMO	4.544	3.566	4.857	3.333	6.283	22.583
Inkomensondersteunde voorzieningen						
Bijzondere Bijstand*	587	495	570	417	687	2.756
Totaal inkomensonderst. voorz.	587	495	570	417	687	2.756
Uitvoeringskn. Ink. Onderst. Vz	62	65	74	45	92	338
Totaal inkomensonderst. voorz.	649	560	644	462	779	3.094
Jeugd						
PGB Jeugd	347	324	320	270	630	1.890
Totaal Jeugd	347	324	320	270	630	1.890
Uitvoeringskosten. Jeugd	56	58	67	40	83	304
Totaal Jeugd	402	382	386	310	713	2.194
Totaal Programma Zorg	5.596	4.508	5.888	4.105	7.775	27.871

* Kosten Bijzondere Bijstand is inclusief collectieve ziektekostenverzekering, persoonsondersteunend budget en inspanningspremie

Uitgangspunten per gemeente per voorziening

Onderstaand vindt u per gemeente een overzicht met daarin de realisatie 2014, de vastgestelde begroting 2015 en de begroting 2016. Per gemeente staan de uitgangspunten voor de begroting. Alle begrote bedragen zijn berekend in lijn met het ingezette beleid waarvan de effecten nu zichtbaar worden. We hebben rekening gehouden met een toename van het gebruik door vergrijzing en het terugdringen van andere vormen van zorg. Daartegenover staat een besparing door de kanteling. In 2016 zullen naar verwachting meer algemene voorzieningen in de plaats komen van individuele voorzieningen.

De middelen voor de Huishoudelijk Hulp Toelage zijn in zijn geheel betaald aan Hillegom. De ISD gaat dit geld in 2015, 2016 en wellicht ook nog in 2017 inzetten. Dit zal voor de gemeenten budgettair neutraal verlopen.

Hillegom

Tabel 9 Begroting Hillegom 2016 t.o.v. 2014 en 2015

Zorg	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Wmo - hulp bij het huishouden	1.297	1.566	1.207
Wmo - begeleiding		2.602	2.602
Wmo - rolstoelen	73	80	82
Wmo - vervoersvoorzieningen			0
Collectief vervoer	270	374	284
Overige	141	162	165
Wmo - woonvoorzieningen	163	151	159
Wmo - onderzoekskosten	3	5	5
Wmo – eigen bijdrage	-484	-420	-462
Totaal WMO	1.463	4.520	4.041
Inkomensondersteunde voorzieningen			
Bijzondere Bijstand	348	587	587
Totaal inkomensonderst. voorz.	348	587	587
Jeugd			
PGB Jeugd		385	347
Totaal Jeugd	-	385	347
Totaal Programma Zorg	1.834	5.492	4.975

Hulp bij het huishouden

De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2014 met daarbij verwerkt een prijscompensatie van 1,9% voor 2015 en een (prijsindex 2016 van 1,5%. In gebruik verwachten we een afname van 10% in verband met het invoeren van een algemene voorziening voor categorie I voor nieuwe klanten.

Begeleiding

Het is nog te vroeg in het jaar om een juiste voorspelling voor 2016 te maken. Daarom hebben we 2016 gelijk aan 2015 gehouden.

Rolstoelen

De verwachting is gebaseerd op de begroting 2015 met een toename in gebruik van 2%.

Vervoersvoorzieningen

De uitgaven voor collectief vervoer is gebaseerd op 2014 met een toename in gebruik van 5%. De verwachting voor overige vervoersvoorzieningen is gebaseerd op de begroting 2015 met een toename in gebruik van 2%.

Woonvoorziening

De verwachting is gebaseerd op de begroting 2015 met een toename in gebruik van 5%.

Onderzoekskosten

De verwachting is gebaseerd op de begroting 2015.

Eigen bijdrage

Over het onderdeel begeleiding is ook een eigen bijdrage van toepassing. Daarom is er een toename van 10% ten opzichte van 2015 verwacht.

Bijzondere bijstand

De verwachte uitgaven is gebaseerd op de begroting 2015.

Jeugd

De verwachting is dat door de aanscherping van de eisen van een PGB via het SVB het aantal PGB's met 10% zal afnemen.

Lisse

Tabel 10 Begroting Lisse 2016 t.o.v. 2014 en 2015

Zorg	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Wmo - hulp bij het huishouden	1.333	1.641	1.241
Wmo - begeleiding		1.769	1.769
Wmo - rolstoelen	103	128	131
Wmo - vervoersvoorzieningen			0
Collectief vervoer	196	279	206
Overige	108	136	139
Wmo - woonvoorzieningen	126	156	164
Wmo - onderzoekskosten	2	6	6
Wmo – eigen bijdrage	-609	-557	-613
Totaal WMO	1.259	3.558	3.042
Inkomensondersteunde voorzieningen			
Bijzondere Bijstand	323	495	495
Totaal inkomensonderst. voorz.	323	495	495
Jeugd			
PGB Jeugd		360	324
Totaal Jeugd	-	360	324
Totaal Programma Zorg	1.602	4.413	3.861

Hulp bij het huishouden

De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2014 met daarbij verwerkt een prijscompensatie van 1,9% voor 2015 en een (prijsindex 2016 van 1,5%. In gebruik verwachten we een afname van 10% in verband met het invoeren van een algemene voorziening voor categorie I voor nieuwe klanten.

Begeleiding

Het is nog te vroeg in het jaar om een juiste voorspelling voor 2016 te maken. Daarom hebben we 2016 gelijk aan 2015 gehouden.

Rolstoelen

De verwachting is gebaseerd op de begroting 2015 met een toename in gebruik van 2%.

Vervoersvoorzieningen

De uitgaven voor collectief vervoer is gebaseerd op 2014 met een toename in gebruik van 5%. De verwachting voor overige vervoersvoorzieningen is gebaseerd op de begroting 2015 met een toename in gebruik van 2%.

Woonvoorziening

De verwachting is gebaseerd op de begroting 2015 met een toename in gebruik van 5%.

Onderzoekskosten

De verwachting is gebaseerd op de begroting 2015.

Eigen bijdrage

Over het onderdeel begeleiding is ook een eigen bijdrage van toepassing. Daarom is er een toename van 10% ten opzichte van 2015 verwacht.

Bijzondere bijstand

De verwachte uitgaven is gebaseerd op de begroting 2015.

Jeugd

De verwachting is dat door de aanscherping van de eisen van een PGB via het SVB het aantal PGB's met 10% zal afnemen.

Noordwijk

Tabel 11 Begroting Noordwijk 2016 t.o.v. 2014 en 2015

Zorg	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Wmo - hulp bij het huishouden	1.563	1.999	1.617
Wmo - begeleiding		2.462	2.462
Wmo - rolstoelen	90	113	115
Wmo - vervoersvoorzieningen			0
Collectief vervoer	264	478	277
Overige	291	240	245
Wmo - woonvoorzieningen	211	161	169
Wmo - onderzoekskosten	4	5	5
Wmo – eigen bijdrage	-649	-578	-636
Totaal WMO	1.774	4.880	4.254
Inkomensondersteunde voorzieningen			
Bijzondere Bijstand	351	570	570
Totaal inkomensonderst. voorz.	351	570	0
			570
Jeugd			
PGB Jeugd		355	320
Totaal Jeugd	-	355	320
Totaal Programma Zorg	2.151	5.805	5.144

Hulp bij het huishouden

De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2014 met daarbij verwerkt een prijscompensatie van 1,9% voor 2015 en een (prijsindex 2016 van 1,5%.

Begeleiding

Het is nog te vroeg in het jaar om een juiste voorspelling voor 2016 te maken. Daarom hebben we 2016 gelijk aan 2015 gehouden.

Rolstoelen

De verwachting is gebaseerd op de begroting 2015 met een toename in gebruik van 2%.

Vervoersvoorzieningen

De uitgaven voor collectief vervoer is gebaseerd op 2014 met een toename in gebruik van 5%. De verwachting voor overige vervoersvoorzieningen is gebaseerd op de begroting 2015 met een toename in gebruik van 2%.

Woonvoorziening

De verwachting is gebaseerd op de begroting 2015 met een toename in gebruik van 5%.

Onderzoekskosten

De verwachting is gebaseerd op de begroting 2015.

Eigen bijdrage

Over het onderdeel begeleiding is ook een eigen bijdrage van toepassing. Daarom is er een toename van 10% ten opzichte van 2015 verwacht.

Bijzondere bijstand

De verwachte uitgaven is gebaseerd op de begroting 2015.

Jeugd

De verwachting is dat door de aanscherping van de eisen van een PGB via het SVB het aantal PGB's met 10% zal afnemen.

Noordwijkerhout

Tabel 12 Begroting Noordwijkerhout 2016 t.o.v. 2014 en 2015

Zorg	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Wmo - hulp bij het huishouden	947	1.172	882
Wmo - begeleiding		1.995	1.995
Wmo - rolstoelen	74	87	89
Wmo - vervoersvoorzieningen			0
Collectief vervoer	201	270	211
Overige	88	112	114
Wmo - woonvoorzieningen	87	77	81
Wmo - onderzoekskosten	1	2	2
Wmo – eigen bijdrage	-395	-365	-402
Totaal WMO	1.003	3.350	2.972
Inkomensondersteunde voorzieningen			
Bijzondere Bijstand	269	687	417
Totaal inkomensonderst. voorz.	269	687	0
			417
Jeugd			
PGB Jeugd		300	270
Totaal Jeugd	-	300	270
Totaal Programma Zorg	1.288	4.337	3.659

Hulp bij het huishouden

De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2014 met daarbij verwerkt een prijscompensatie van 1,9% voor 2015 en een (prijsindex 2016 van 1,5%. In gebruik verwachten we een afname van 10% in verband met het invoeren van een algemene voorziening voor categorie I voor nieuwe klanten.

Begeleiding

Het is nog te vroeg in het jaar om een juiste voorspelling voor 2016 te maken. Daarom hebben we 2016 gelijk aan 2015 gehouden.

Rolstoelen

De verwachting is gebaseerd op de begroting 2015 met een toename in gebruik van 2%.

Vervoersvoorzieningen

De uitgaven voor collectief vervoer is gebaseerd op 2014 met een toename in gebruik van 5%. De verwachting voor overige vervoersvoorzieningen is gebaseerd op de begroting 2015 met een toename in gebruik van 2%.

Woonvoorziening

De verwachting is gebaseerd op de begroting 2015 met een toename in gebruik van 5%.

Onderzoekskosten

De verwachting is gebaseerd op de begroting 2015.

Eigen bijdrage

Over het onderdeel begeleiding is ook een eigen bijdrage van toepassing. Daarom is er een toename van 10% ten opzichte van 2015 verwacht.

Bijzondere bijstand

De verwachte uitgaven is gebaseerd op de begroting 2015.

Jeugd

De verwachting is dat door de aanscherping van de eisen van een PGB via het SVB het aantal PGB's met 10% zal afnemen.

Teylingen

Tabel 13 Begroting Teylingen 2016 t.o.v. 2014 en 2015

Zorg	Realisatie 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Wmo - hulp bij het huishouden	1.589	1.944	1.643
Wmo - begeleiding		3.807	3.807
Wmo - rolstoelen	88	116	118
Wmo - vervoersvoorzieningen			0
Collectief vervoer	312	438	328
Overige	160	158	161
Wmo - woonvoorzieningen	190	147	154
Wmo - onderzoekskosten	1	3	3
Wmo – eigen bijdrage	-648	-615	-677
Totaal WMO	1.692	5.998	5.538
Inkomensondersteunde voorzieningen			
Bijzondere Bijstand	413	687	687
Totaal inkomensonderst. voorz.	413	687	0
			687
Jeugd			
PGB Jeugd		700	630
Totaal Jeugd	0	700	630
Totaal Programma Zorg	2.130	7.385	6.855

Hulp bij het huishouden

De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2014 met daarbij verwerkt een prijscompensatie van 1,9% voor 2015 en een (prijsindex 2016 van 1,5%.

Begeleiding

Het is nog te vroeg in het jaar om een juiste voorspelling voor 2016 te maken. Daarom hebben we 2016 gelijk aan 2015 gehouden.

Rolstoelen

De verwachting is gebaseerd op de begroting 2015 met een toename in gebruik van 2%.

Vervoersvoorzieningen

De uitgaven voor collectief vervoer is gebaseerd op 2014 met een toename in gebruik van 5%. De verwachting voor overige vervoersvoorzieningen is gebaseerd op de begroting 2015 met een toename in gebruik van 2%.

Woonvoorziening

De verwachting is gebaseerd op de begroting 2015 met een toename in gebruik van 5%.

Onderzoekskosten

De verwachting is gebaseerd op de begroting 2015.

Eigen bijdrage

Over het onderdeel begeleiding is ook een eigen bijdrage van toepassing. Daarom is er een toename van 10% ten opzichte van 2015 verwacht.

Bijzondere bijstand

De verwachte uitgaven is gebaseerd op de begroting 2015.

Jeugd

De verwachting is dat door de aanscherping van de eisen van een PGB via het SVB het aantal PGB's met 10% zal afnemen.

Wat gaat het kosten?

De kosten van de zorgvoorzieningen komen volledig ten laste van de gemeenten waarvoor de voorziening is verstrekt.

Tabel 14 Kosten programma Zorg

Programmakosten	24.494.000
Exploitatiekosten	3.377.090
Totaal kosten Zorg	27.871.090

3.3 Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording kent een aantal verplicht op te nemen paragrafen.

3.3.1 Lokale heffingen

De ISD kent geen lokale heffingen.

3.3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De ISD heeft geen eigen vermogen. De deelnemende gemeenten hebben bij de oprichting besloten dat de ISD geen reserves vormt. Eventuele financiële tegenvallers zijn voor rekening en risico van de deelnemende gemeenten. Met de steeds groeiende financiële stromen binnen de ISD gaan deze risico's en vooral de beperking daarvan, een steeds grotere rol spelen. Deze groei wordt veroorzaakt door het toenemende takenpakket van de ISD en wijzigingen in de budgettering.

Risico

De ISD heeft te maken met onzekerheden en risico's. Een aantal daarvan is nagenoeg uit te sluiten, te beheersen of te beperken door tijdig maatregelen te nemen, verzekeringen af te sluiten en alert te zijn op veranderingen. Andere risico's kan de ISD overdragen, bijvoorbeeld op de gemeenten. Soms moeten we accepteren dat er risico's zijn, waar we niet veel aan kunnen doen.

De gemeenten staan garant voor alle tekorten bij de ISD en in die zin lopen zij dan ook de risico's. De ISD heeft in kaart gebracht welke risico's de gemeenten dan wel de ISD lopen. Er is onderscheid gemaakt in algemene risico's (risico's die in elk bedrijf aanwezig zijn) en specifieke risico's (risico's specifiek voor een ISD of een sociale dienst).

De kans en het effect van een gebeurtenis zijn uitgedrukt in een cijfer oplopend van 1 tot en met 25. Dit cijfer is het gevolg van het vermenigvuldigen van de kans x effect.

Waarbij een hele kleine kans staat voor getalwaarde 1 en een grote kans voor getalwaarde 5. Waarbij geringe schade staat voor getalwaarde 1 en fatale schade voor getalwaarde 5.

Risico = kans x effect

Risicoprofiel

De belangrijkste risico's zijn:

1. Algemene risico's

Gebeurtenis	Kans x effect = risico	Financiële gevolgen	maatregel
Brand of andere calamiteit waardoor de inventaris verloren gaat en de voortgang van het werk niet meer mogelijk is	$1 \times 5 = 5$	schade oplopend tot maximaal € 786.000 (dit is de aanschafwaarde van de vaste activa per 31-12-2014). Huur ander pand € 70.000	De financiële risico's van brand zijn gedekt door de verzekering.
Fraude/ integriteitsschendingen	$2 \times 2 = 4$	PM (is afhankelijk van omvang fraude, dit is niet bij benadering aan te geven)	Dagelijks worden betalingen zowel aan klanten als crediteuren gecontroleerd op bankrekeningnummer. Daarnaast worden dagelijks de betalingen steekproefsgewijs gecontroleerd.
Vermindering van taken ISD, bijvoorbeeld WMO/opheffen ISD/uittreden gemeenten	$3 \times 3 = 9$	Wachtgeldverplichtingen + bovenwettelijke uitkering 40 fte's (Wmo) € 4.500.000 tot € 8.200.000 bij opheffing ISD Schaalnadelen: PM	Afsluiten tijdelijke arbeidscontracten. Overgang ISD personeel naar gemeenten/andere organisaties die taken overnemen. Begeleiding bij van werk naar werktrajecten.
Automatisering, gegevens weg als gevolg van calamiteit bij bv gemeente Teylingen (bv brand)	$1 \times 4 = 4$	Inhuur extra fte's om gegevens opnieuw in te brengen en betalingen te verzorgen € 250.000	De ISD maakt dagelijks een back-up van alle bestanden zowel van de uitkeringsbestanden als van de boekhouding. In geval van calamiteiten (brand e.d.) kan de ISD deze bestanden gebruiken om elders te verwerken. We kunnen altijd zorgdragen voor de betaling van de uitkeringen (binnen enkele dagen).

2. Specifieke risico's

Gebeurtenis	Kans x effect = risico		maatregel
WWB: Toename WWB/IOAW/IOAZ klanten als gevolg economische crisis/ minder participatiegelden	5 x 2 = 10	50 klanten extra x gemiddeld € 13.000 = € 650.000 per jaar	Poortwachterfunctie, handhaven, re-integratie-activiteiten. Aanvragen vangnetuitkering. Tekorten gedekt door gemeenten** Inkrimpen afdeling re-integratie
Toename beroep op bijzondere bijstand	4 x 1 = 4	10 % toename = € 270.000	Beleid wijzigen (veel van wat de ISD verstrekt is bovenwettelijk)/begrotingswijziging indienen bij gemeenten.
Toename beroep op individuele voorzieningen ingevolge de WMO	4 x 2 = 8	10 % toename = € 1.980.000	Beleid wijzigen (kiezen voor wettelijk minimale variant, meer algemene voorzieningen, zoals scootmobielpool), begrotingswijziging indienen bij gemeenten.
Incident met Informatiebeveiliging	4 x 3 = 12	PM	Het risico bij informatiebeveiliging brengen we omlaag door diverse audits te laten uitvoeren. De gevolgen zijn moeilijk in geld uit te drukken.
Nieuwe aanbesteding (hulpmiddelen, begeleiding, Hbh en collectief vervoer)	3 x 4 = 12	Het kan zijn dat een nieuwe aanbesteding hogere prijzen tot gevolg heeft. Extra kosten kunnen oplopen tot € 1.500.000	De ISD heeft bij de vorige aanbesteding gunstige prijzen bedongen. Dat zou bij een nieuwe aanbesteding anders kunnen uitpakken.

3.3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De ISD heeft geen kapitaalgoederen. De investeringen in software, hardware en inventaris zijn bij de oprichting van de ISD rechtstreeks door de deelnemende gemeenten gefinancierd. De investeringen in verband met de inrichting van het kantoorgebouw Amiant te Lisse worden geactiveerd en afgeschreven over een periode van 10 jaar (de duur van het huurcontract). Hetzelfde geldt voor de investering in automatisering, zij het dat de afschrijvingsperiode daarbij drie jaar bedraagt. Er worden voor deze vaste activa geen kostenegalisatievoorzieningen voor grootonderhoud getroffen. De onderhoudskosten worden derhalve jaarlijks begroot en verantwoord.

3.3.4 Financiering

De ISD rekent per jaar volledig af met de deelnemende gemeenten. Dat betekent dat we geen eigen vermogen hebben en dus volledig afhankelijk zijn van de bevoorschotting door de gemeenten. Vanaf 2007 gaan de Rijksbijdragen rechtstreeks naar de gemeenten, waardoor we geen andere externe financiers hebben dan de gemeenten.

Kasgeldlimiet

Het Rijk heeft in 2000 regels gesteld aan hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal beheren. Dit staat in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido).

In de wet Fido is geregeld dat overheden de toezichthouders informeren over de kasgeldlimiet.

Het gaat bij de kasgeldlimiet om het beperken van renterisico's op de korte schuld. Korte schuld is bedoeld voor het financieren van lopende uitgaven. De kasgeldlimiet is gekoppeld aan het begrotingstotaal, dat wil zeggen de totale lasten van de begroting, inclusief tegelijkertijd met de begroting vastgestelde begrotingswijzigingen.

EMU-saldo

Sinds Nederland deel uitmaakt van de Economische en Monetaire Unie (EMU) worden voor de staatschuld en het begrotingssaldo de definities gebruikt die binnen de gehele EMU hetzelfde zijn. Er wordt nu gesproken over EMU-schuld en EMU-saldo.

Het EMU-saldo is het gemiddelde saldo van de inkomsten en uitgaven van alle deelnemende landen aan de EMU. Het saldo geldt als norm waaraan de begroting en rekening van deelnemende landen worden getoetst. In het verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een land maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag zijn. De inkomsten en uitgaven van de lokale overheid tellen mee voor de berekening van het EMU-saldo van de totale Nederlandse overheid. Op basis van de wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) heeft het Rijk mogelijkheden in te grijpen bij een dreigende overschrijding van het EMU-saldo voor zover dit wordt veroorzaakt door een ongewenste ontwikkeling van het EMU-saldo van de lokale overheid.

Het EMU-saldo wordt berekend op kasbasis, dus de feitelijke geldstromen die in een jaar hebben plaatsgevonden. Terwijl de gemeenschappelijke regeling volgens het BBV met het baten- en lastenstelsel werkt.

Tabel 15 BEREKENING EMU saldo 2016:

1. EMU exploitatiesaldo	0
2. Invloed investeringen	
+ afschrijvingen	96
3. Invloed voorzieningen	
+ toevoegingen aan voorzieningen	
"-/-" onttrekkingen aan voorzieningen	0
4. Invloed reserves	
5. Deelnemingen en aandelen	
EMU SALDO	96

Schatkistbankieren

De Eerste Kamer heeft op 10 december 2013 ingestemd met het wetsvoorstel verplicht schatkistbankieren. Dat betekent dat het verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden op 16 december 2013 van start is gegaan.

Het drempelbedrag is bepaald op 0,75% van de begroting met een minimumbedrag van € 250.000. Begroting 2016 is € 49.611.000 en 0,75% is € 372.000.

Voor de ISD Bollenstreek betekent schatkistbankieren dat wij onze overtollige middelen (alles > € 372.000) aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat wij ons geld niet langer bij banken buiten de schatkist mogen aanhouden.

Onze (verplichte) deelname aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een wettelijke norm die betrekking heeft op de vaste schuld van de gemeente. Vaste schuld ontstaat wanneer leningen worden afgesloten met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer. De norm geeft het bedrag aan waarover de gemeente zich per begrotingsjaar maximaal mag bloot stellen aan renterisico. Voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt de renterisiconorm 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm als bedoeld in de Wet Fido wordt niet overschreden.

De ISD Bollenstreek kent geen renterisico. De reden hiervan is dat we geen leningen hebben afgesloten.

Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

De ISD heeft geen eigen vermogen. De deelnemende gemeenten hebben bij de oprichting besloten dat de ISD geen reserves vormt. Ieder jaar wordt er volledig afgerekend. De deelnemende gemeenten betalen maandelijks 1/12 van de begroting als voorschot. Hiermee kan de ISD Bollenstreek in de financieringsbehoefte voorzien.

Rentevisie

Rentevisie is de toekomstverwachting over de renteontwikkeling. De ISD heeft geen rentedragende leningen en is derhalve geen rente verschuldigd. De renteontwikkeling heeft op dan ook geen invloed op de financiële positie van de ISD.

Rentekosten/opbrengsten

De rentekosten/opbrengsten bij de ISD bestaan uit de rente op de r/c die banken in rekening brengen of uitbetalen.

3.3.5 Bedrijfsvoering

Rechtmatigheid

Ook in 2015 moeten wij voldoen aan de wettelijke rechtmatigeisen. De accountant toetst de wet- en regelgeving aan de uitvoering, zowel de getrouwheid van onze cijfers als de rechtmatigheid van onze uitgaven.

Participatie

Een deel van de exploitatiekosten betalen we uit het participatiebudget. Als de overheid in de toekomst bezuinigingen doorvoert op het participatiebudget heeft dat directe gevolgen voor de hoogte van de bijdrage van de gemeenten aan de ISD. Indien hierdoor de re-integratie activiteiten verminderen, heeft dit gevolgen voor de klantenaantallen van de ISD en daarmee ook aan de uitputting van het Inkomensdeel. Daarbij is het zeer goed denkbaar dat de mogelijkheid om een aanvullende uitkering te ontvangen wegvalt, als een gemeente geen re-integratieactiviteiten ontwikkelt.

Inkomen

In de afgelopen jaren hebben we moeten constateren dat de cliëntenaantallen sterk zijn gestegen, zonder dat de ISD of de gemeenten daar invloed op konden uitoefenen. Het stijgen van cliëntenaantallen legt een grote druk op de organisatie. Ook het beëindigen van veel uitkeringen zal een extra inspanning vragen. Komende jaren zetten wij onverminderd in op handhaving.

Zorg

Voor de voorzieningen en de bijzondere bijstand geldt dat het open einde regelingen zijn. De begroting wordt opgesteld aan de hand van ervaringscijfers en verwachte ontwikkelingen. Ondanks dat dit zorgvuldig plaatsvindt, is het mogelijk dat er veel meer of veel minder van een voorziening gebruik gemaakt wordt. De ISD zal de gemeenten bij afwijkingen van de begroting zo snel mogelijk informeren over de financiële gevolgen.

We hebben geen directe invloed op het aantal aanvragen. De enige manier om de hoogte van de uitgaven te sturen is aanpassing van het beleid waaronder voorzieningen worden verstrekt. Dat is per definitie een actie achteraf. Hierdoor kunnen de uitgaven in enig jaar (explosief) stijgen.

3.3.6 Verbonden partijen

De ISD is niet verbonden aan andere partijen.

3.3.7 Grondbeleid

De ISD heeft grond noch grondbeleid.

4 Programmabegroting

4.1 Programmabegroting

Tabel 16 Overzicht baten en lasten per programma

programma	2014	2015	2016
x €1.000	realisatie	begroting	begroting
Participatie	17.990	18.665	20.272
Zorg	12.375	31.659	27.871
Subtotaal	30.365	50.324	48.143
Bijdrage gemeente	-30.365	-50.324	-48.143
Resultaat ISD	0	0	0

4.2 Toelichting

4.2.1 Inleiding

De programmabegroting is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

4.2.2 Algemene grondslagen voor het opstellen van de begroting

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts opgenomen voor zover zij zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

4.3 Verdeling van de kosten

De totaalbedragen van de verschillende programma's zijn terug te vinden in de programmabegroting (hoofdstuk 3).

Tabel 17 Overzicht kosten per programma per gemeente

(x €1.000)	Participatie		Zorg		Totaal	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Hillegom	3.887	3.982	6.316	5.596	10.202	9.577
Lisse	3.326	3.711	5.275	4.508	8.600	8.219
Noordwijk	4.549	4.560	6.799	5.888	11.348	10.448
Noordwijkerhout	2.298	2.587	4.658	4.105	6.956	6.692
Teylingen	4.606	5.432	8.612	7.775	13.218	13.206
Totaal	18.665	20.272	31.659	27.871	50.324	48.142

Tabel 18 Verdeelsleutel exploitatiekosten

Verdeelsleutel	Inwonertal*	Lage	% gewogen
exploitatiekosten		inkomens	gemiddeld
Hillegom	21.090	2.680	18,39
Lisse	22.400	2.740	19,15
Noordwijk	25.600	3.170	22,03
Noordwijkerhout	15.976	1.830	13,21
Teylingen	35.712	3.450	27,22
Totaal	120.778	13.870	100,00

* gegevens inwonersaantal volgens CBS per 1 mei 2014

ISD Bollenstreek in cijfers

4.4 Baten en lasten

Tabel 19 Overzicht van baten en lasten

x €1.000	realisatie 2014	begroting 2015	begroting 2016
Lasten			
Salariskosten ISD	4.620	5.154	5.473
Personeelsvergoedingen ISD	73	89	94
Overige personeelskosten	155	167	177
Huur front- en backoffice	324	335	337
Automatisering	324	430	433
Reclame- en promotiekosten	15	33	33
Vakliteratuur	10	11	11
Huisvestingskosten	49	84	84
Kantoorkosten	162	193	194
Accountantskosten	35	38	38
Advieskosten	62	44	44
Inhuur en uitzendkrachten	174	784	190
Uitbestedingen Teylingen	161	206	207
Uitvoeringskosten	24	80	80
Algemene kosten	70	78	78
Bankkosten en Rente	-	-	0
Afschrijving kantoormeubilair	62	67	67
Incidentele baten en lasten	37	-	0
Subtotaal	6.357	7.793	7.542
Doorbelaste exploitatiekosten			
Participatie	-612	-500	-500
totaal exploitatiekosten	5.745	7.293	7.042
Uitkeringen			
Participatie	15.616	15.868	16.606
Zorg	9.004	27.163	24.494
Totaal uitkeringen	24.620	43.031	41.100
Totaal uitgaven	30.365	50.324	48.142
Bijdragen gemeenten	-30.365	-50.324	-48.142
Resultaat ISD	0	0	0

De berekening waaruit blijkt dat de kosten van de ISD binnen de bezuinigingsopdracht blijven, vindt u in bijlage 1.

4.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Salariskosten

De formatie is weliswaar niet gewijzigd in 2016 t.o.v. 2015; de verwachte uitgaven zijn echter wel hoger. De reden hiervoor is dat we in 2015 rekening hebben gehouden met een uitbreiding, die niet op 1 januari is ingegaan. We hebben rekening gehouden met de kosten voor 9 maanden. In 2016 houden we rekening met de kosten voor het hele jaar.

We hebben de kosten verbonden met het individuele keuzebudget nog niet in deze begroting verwerkt. Zodra meer duidelijk is over de wijze waarop we dit moeten verwerken, komen we met een begrotingswijziging.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT):

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Hierin is bepaald dat topfunctionarissen niet meer mogen verdienen dan het wettelijk maximum: de WNT-norm. Jaarlijks wordt dit bedrag vastgesteld in een ministeriele regeling.

De WNT-norm voor 2015 is € 178.000.

Personeelsvergoedingen ISD

De personeelsvergoeding staat in relatie tot de salariskosten.

Overige personeelskosten

De kosten omvatten opleiding, vorming en training, werving en selectie van personeel, arbozorg, kosten ondernemingsraad, personeelsvereniging, personeelsuitje, kerstpakketten, etc.

Deze kosten worden begroot in relatie tot de salariskosten.

Huur werkcentrum

Betreft de huur van het gebouw aan de Hobahostraat 92.

Automatisering

Alle kosten van automatisering zitten in deze post. Wij maken gebruik van de volgende software: voor de uitkeringen: GWS, voor de databaseverwerking: Oracle, voor schulddienstverlening: Stratech, voor de boekhouding: Exact en voor de kantoorautomatisering: Office.

Reclame- en promotiekosten

De kosten zijn voor informatieverstrekking aan onze cliënten.

Vakliteratuur

Onder deze post staan de kosten van vakliteratuur en lidmaatschap Divosa en Stimulansz, deelname WWB-benchmark, diverse wetboeken, handboeken, dag- en weekbladen en boeken en tijdschriften.

Huisvestingskosten

Dit betreft schoonmaken/onderhoud en kantoorinventaris.

Kantoorkosten

Deze post bestaat uit kantoorartikelen, telefoon en fax, porti, kantoormachines, koffie en thee.

Accountantskosten

De kosten voor de controle van de accountant.

Advieskosten

Hierin zijn opgenomen verwachte advieskosten voor o.a. aanbestedingen.

Inhuur en uitzendkrachten

In 2015 hebben we incidenteel budget gekregen om specifieke vraagstukken rond de formatie (extra inhuur voor de nieuwe taken en bestaande taken) op te lossen. In 2016 vervalt dit weer. Ten opzichte van 2014 is een lichte stijging te zien. De reden hiervoor is de toegenomen formatie, waarbij ook vaker inhuur nodig zal zijn.

Uitbestedingen Gemeente Teylingen

De ISD maakt gebruik van de diensten van de gemeente Teylingen op het gebied van automatisering en personeelsadministratie. De kosten zijn ten opzichte van 2014 aanzienlijk hoger. Dit komt door de toename van het aantal werkstations/personeelsleden.

Uitvoeringskosten derden

De uitvoeringskosten van derden betreffen de kosten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) die zij in rekening brengen om de administratie van PGB-houder te voeren.

Algemene kosten

Hierin is opgenomen presentiegelden commissie bezwaar & beroep en de cliëntenraad, proceskosten, opvragen van voertuiginformatie, contributies, verzekeringen en diverse kleine kosten.

Bankkosten en rente

Alle door de banken in rekening gebrachte kosten en betaalde/ontvangen rente.

Afschrijving kantoormeubilair

Afschrijvingskosten op het kantoormeubilair.

Incidentele baten en lasten

Onvoorziene en niet toe te rekenen kosten.

5 Meerjarenbegroting 2017-2019

Tabel 20 Overzicht van meerjarenbegroting 2017-2019

	2017	2018	2019
	x €1.000	x €1.000	x €1.000
Lasten			
Salariskosten ISD	5.582	5.694	5.808
Personeelsvergoedingen ISD	96	98	100
Overige personeelskosten	181	184	188
Huur front- en backoffice	344	351	358
Automatisering	441	450	459
Reclame- en promotiekosten	34	35	35
Vakliteratuur	11	12	12
Huisvestingskosten	86	88	90
Kantoorkosten	198	202	206
Accountantskosten	39	40	41
Advieskosten	45	46	47
Inhuur en uitzendkrachten	194	198	202
Uitbestedingen Teylingen	211	216	220
Uitvoeringskosten	82	84	85
Algemene kosten	80	82	83
Bankkosten en rente	-	-	-
Afschrijving kantoormeubilair	68	70	71
Incidentele baten en lasten	-	-	-
Subtotaal	7.693	7.847	8.004
Doorbelaste exploitatiekosten Participatie	500-	500-	500-
totaal exploitatiekosten	7.193	7.347	7.504
Uitkeringen			
Participatie	16.939	17.277	17.623
Zorg	24.984	25.483	25.993
Totaal uitkeringen	41.922	42.761	43.616
Totaal uitgaven	49.115	50.108	51.120
Bijdrage gemeenten	-49.115	-50.108	-51.120
Resultaat ISD	0	0	0

In bovenstaande cijfers is uitgegaan van voortzetting van het huidige beleid en wetgeving. Het is zeer waarschijnlijk dat in de komende jaren grote verschuivingen gaan plaatsvinden. Zodra hierover meer bekend is komt de ISD met een begrotingswijziging.

Bijlage 1 Bezuinigingen

Overzicht verwerking bezuinigingsopdracht

Begroting 2015	7.793.000
Toegestane begroting 2016 *	7.812.500
Huidige begroting 2016	7.542.000
Extra bezuiniging	270.500

*Het dagelijks bestuur van Holland Rijnland heeft besloten om akkoord te gaan met indexering van lonen en prijzen binnen Gemeenschappelijke Regelingen van 0,59%. Daarnaast is een taakstelling van 0,34%. Dit alles geeft in totaal een binnen de kaders toegestane toename van de kosten van 0,25%. Zoals uit bovenstaande opstelling blijkt, voldoet de ISD ruimschoots aan de Strijknorm.

Bijlage 2 Kosten per salarisschaal

Kosten per salarisschaal

In euro's	Totaal	kosten per schaal		loonkosten voor
		schaal	begroting 2016	begroting 2016
Directeur	1,00	14	106.074	106.074
Medewerker P&O	1,76	10	71.178	125.273
Beleidsjuridisch medewerker	3,56	11	79.859	284.298
Juridisch medewerker	1,00	10	71.178	71.178
Administratief juridisch medewerker	0,67	7	49.783	33.355
Contractbeheerder	1,00	10	71.178	71.178
Managementassistent	1,00	8	56.727	56.727
Medewerker comm/content	0,50	9	63.949	31.975
Afdelingshoofd	1,00	12	89.996	89.996
Sociale Recherche	1,67	9	63.949	106.795
Consulent Handhaving	1,00	9	63.949	63.949
Consulent	40,27	9	63.949	2.575.226
Medewerker	12,28	7	49.783	611.335
Coördinator	4,67	10	71.178	332.401
Kwaliteitsmedewerker	3,39	10	71.178	241.293
Controller	1,00	12	89.996	89.996
Applicatiebeheer	1,72	9	63.949	109.992
Consulent F&C	2,28	9	63.949	145.804
Medewerker F&C	1,00	7	49.783	49.783
Consulent Interne Controle	2,39	10	71.178	170.115
Medewerker archief	1,00	6	45.500	45.500
Conciërge	1,00	4	41.035	41.035
Totaal fte's	85,16			5.473.008

Bijlage 3 Verdeling van de kosten naar gemeente

	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Noordwijkerhout	Teylingen	Totaal
Totaal participatie	221.615	183.507	239.498	136.670	169.954	951.244
Inkomen						
I deel	3.085.888	2.825.975	3.513.255	1.965.915	4.264.166	15.655.200
exploitatiekosten	674.052	701.908	807.469	484.188	997.699	3.665.316
Totaal inkomen	3.759.940	3.527.883	4.320.725	2.450.104	5.261.865	19.320.516
Totaal programma Participatie	3.981.555	3.711.390	4.560.223	2.586.774	5.431.819	20.271.760
Zorg						
WMO						
Wmo - hulp bij het huishouden	1.207.321	1.240.832	1.616.587	881.521	1.643.479	6.589.740
Wmo - begeleiding	2.602.000	1.769.000	2.462.000	1.995.000	3.807.000	12.635.000
Wmo - rolstoelen	81.600	130.560	115.260	88.740	118.320	534.480
Wmo - vervoersvoorzieningen						
collectief vervoer	283.500	205.800	277.200	211.050	327.600	1.305.150
overige	165.240	138.720	244.800	114.240	161.160	824.160
Wmo - woonvoorzieningen	158.550	163.800	169.050	80.850	154.350	726.600
Wmo - onderzoekskosten	5.000	6.000	5.000	2.000	3.000	21.000
Wmo - eigen bijdrage	462.000-	612.700-	635.800-	401.500-	676.500-	2.788.500-
Totaal programma WMO	4.041.211	3.042.012	4.254.097	2.971.901	5.538.409	19.847.630
Uitvoeringskosten WMO	503.048	523.837	602.618	361.352	744.588	2.735.443
Totaal WMO	4.544.259	3.565.849	4.856.716	3.333.253	6.282.996	22.583.073
Inkomensondersteunde voorzieningen						
Bijzondere bijstand	587.000	495.000	570.000	417.000	687.000	2.756.000
Totaal inkomensonderst. voorz.	587.000	495.000	570.000	417.000	687.000	2.756.000
Uitvoeringskn. Ink. Onderst. Vz.	62.105	64.671	74.397	44.611	91.924	337.709
Totaal inkomensonderst. voorz.	649.105	559.671	644.397	461.611	778.924	3.093.709
Jeugd						
PGB Jeugd	346.500	324.000	319.500	270.000	630.000	1.890.000
Totaal inkomensonderst. jeugd	346.500	324.000	319.500	270.000	630.000	1.890.000
Uitvoeringskn. Jeugd	55.894	58.204	66.958	40.150	82.732	303.938
Totaal Jegud	402.394	382.204	386.458	310.150	712.732	2.193.938
Totaal Programma Zorg	5.595.758	4.507.725	5.887.570	4.105.015	7.774.653	27.870.720
Waarvan exploitatielasten	621.047	646.713	743.973	446.114	919.244	3.377.090
Totaal bijdrage Gemeenten	9.577.313	8.219.115	10.447.793	6.691.788	13.206.472	48.142.481